

ARJEPLOGS KOMMUN

ÁRJEPLUOVE KOMMUVNNA

VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET 2024-2027

Vår vision - världskänd för attraktiv livsmiljö och kreativ tillväxt

Arjeplogs kommun arbetar för att bli känd för framtidstro, öppenhet, tillåtande kreativt klimat och mångfald, vilket leder till ständig tillväxt och utveckling. Arjeplogs kommun ska upplevas som en attraktiv bostadsort där medborgarna har tillgång till trygg och god livsmiljö, bra arbetsklimat, god omsorg samt bra boende.

”Arjeplogs kommun” - är hela kommunen och alla invånare. Visionen tillhör oss som bor och verkar här; privatpersoner, anställda, politiker, företagare, föreningar, organisationer, unga, äldre, urfolk, nyinflyttade ... Ju fler vi är som tror på och hänger med på resan mot framtidens kommun desto större chans är det att vi lyckas förverkliga vår vision.

”Världskänd” – det är viktigt att ha ett starkt och konkurrenskraftigt varumärke som en attraktiv plats för boende, studerande, besökare och företag. Vi kan alla hjälpas åt att stärka varumärket och sprida berättelsen om Arjeplogs kommun och kommunens möjligheter.

”Attraktiv livsmiljö” - i takt med människors ökade rörlighet, boende och kompetens blir platsens attraktivitet allt viktigare för att attrahera företag och invånare. Det handlar om allt från service, skola, omsorg, boende och företagsklimat till kultur, fritidsutbud, gestaltning av utemiljön, mötesplatser och en orts ”anda”. Vi kan utveckla Arjeplogs kommuns unika styrkor så att vi erbjuder en konkurrenskraftig attraktiv livsmiljö utifrån våra specifika förutsättningar.

”Kreativ tillväxt” - förmåga att se ovanliga samband, lämna gamla hjulspår och hitta nya genomförbara lösningar är en beskrivning av kreativitet. När en kreativ idé omsätts till en produkt eller tjänst som används bidrar denna till tillväxt. För detta behövs både pionjärer och entreprenörer med olika sorters kreativa egenskaper. Vi kan tillsammans skapa ett tillåtande klimat som stimulerar en kreativ tillväxt som både är innovativ och hållbar.

Innehåll

Förutsättningar.....	1
Generella förutsättningar.....	1
God ekonomisk hushållning	1
Politisk strategi	2
Styrning och mål.....	3
Övergripande mål.....	4
Fokusområden.....	5
Övergripande mål och Agenda 2030	5
Målarbete och uppföljning	7
Strategiska satsningar	9
Finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning	11
Resultat	11
Investeringar	12
Soliditet	12
Hantering av budgetavvikelse	12
Intern kontroll	13
Budget för planperioden	14
Ramar	14
Resultatbudget (mkr)	15
Balansbudget (mkr)	16
Kassaflödesanalys (mkr)	17
Investeringsplan 2024-2027	18
Ägardirektiv till bolag och inriktning till stiftelserna	19
Stiftelsen Silvermuseet.....	19
Stiftelsen Arjeploghus	20
Bilaga 1	21
Internbudget 2024 Kommunfullmäktige, revision, valnämnd.....	21

Förutsättningar

Generella förutsättningar

Nedan är förutsättningarna för budget 2024 till 2027 presenterade. Det är dessa förutsättningar som ligger till grund för den tekniska ramen för verksamheterna. SKR räknar med två år av lågkonjunktur (2023-2024) innan återhämtning av den svenska ekonomin där produktion och sysselsättning åter växer. Stor osäkerhet råder hur inflationen kommer att utvecklas under 2024. Ett högre ränteläge är dock här för att stanna.

Under 2023 minskar det reala skatteunderlaget med nästan 3 procent jämfört med 2022. Den stora nedrevideringen medför att skatteunderlaget reallt sett inte återhämtar sig till den ursprungliga trenden under hela den kommande beräkningsperioden (fram till 2026) trots en beräkning att det reala skatteunderlaget ökar kraftigt 2025.

Sysselsättningen börjar minska 2023 och prognosen är att andelen arbetslösa stiger till 8,2 procent. BNP minskar enligt SKR:s bedömning med -1 procent 2023 och ökar med 1,6 procent 2024.

Ambitionen om att stegvis minska skatteuttaget med en krona påbörjas genom att arbeta in denna inkomstminskning i planeringen. *SKR cirkulär 23:07*

God ekonomisk hushållning

I kommunallagen ställs krav på balans i kommunens ekonomi, vilket innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Vidare ställer kommunallagen krav på att kommunen ska ha god ekonomisk hushållning. Kommunens resultat bör ligga på en sådan nivå att det säkerställer att kommunen även i framtiden kan producera service på en god nivå. Till god ekonomisk hushållning hör också att kommunen har en målsättning för sina skulder både på kort och lång sikt samt en strategi för hur investeringar och pensioner ska betalas.

Resultatutjämningsreserven (RUR)

Resultatutjämningsreserven gör det möjligt att avsätta del av överskott i goda tider och sedan använda medlen i sämre ekonomiska tider för att klara kravet om lägst nollresultat utan återställande av uppkomna underskott. Genom reserven kan det balansmässiga resultatet justeras/utjämnas mellan olika år. Syftet är att kunna möta konjunkturvariationer för att nå stabila förutsättningar för kommunens verksamheter. Avsättningar har beslutats under en följd av år med höga resultatnivåer och Resultatutjämningsreserven uppgår år 2023 till 18,9 Mkr.

Politisk strategi

Arjeplogs kommun är en av landets, till befolkning, minsta kommuner och därtill den mest glesbefolkade. Varje elev, varje äldre person, varje omsorgstagare men också varje invånare har stor betydelse för oss. Vi måste kunna planera vår verksamhet på såväl lång- som kort sikt och det budgetsysteem som vi sjönsatt har gett oss förutsättningar att ha en sund kostnadsstruktur – givet våra unika, egna förutsättningar. Den nya modellen gör att vi med större säkerhet kan anpassa kostnadsmassan för rätt verksamheter – och inte kräva underverk av de delar av vår verksamhet som redan idag har rätt kostnadsmassa.

Finansiering av välfärden sker genom skatteintäkter och statsbidrag. Skatteintäkterna kan vi bara öka på två sätt: genom att öka befolkningen eller genom att beskatta invånarna mer. Att långsiktigt öka invånarantalet är ett övergripande mål. Beskattningsnivån i Arjeplog är hög och vi har inom politiken, sedan flera år, varit överens om att skattenivån ska minska - med bibehållen service. Statsbidragens utformning bestäms på nationell nivå och inte alltid med den lilla kommunens förutsättningar för ögonen och vi har därför lagt mycket arbete på att påverka den nationella politiken.

Man ska komma ihåg att det finns jobb, både på den privata marknaden men kanske främst inom kommunens egen organisation. För att skapa bättre möjligheter för boende och inflyttning måste dock arbetsmarknaden innehålla alla typer av arbeten och vi anstränger oss för att skapa nya förutsättningar för den typ av arbeten som kräver akademisk examen – även om alla arbeten naturligtvis är lika viktiga. Arbetet för att vår befolkning ska ha samma möjligheter till utbildning och kompetensutveckling som man har i de större kommunerna med nära till universitet, högskolor och en utbildningsmarknad måste också vara prioriterat.

Utöver dessa ansträngningar är samarbeten mellan såväl kommunkoncernens olika verksamheter som mellan kommuner viktigt – både av kostnadsskäl och av kompetensskäl. En liten kommun har alltid – relativt sett - stor kostnadsstruktur, och ett av sätten att överkomma detta är att samarbeta i större enheter. En liten kommun har samma behov av kompetens som stora kommuner – eller kanske större, givet den utsatta situationen – och behöver därför samarbeten också ur den synvinkeln.

Arjeplogs Kommun ska – på politisk nivå – prioritera att:

- Visa på kommunens attraktionskraft, såväl som egen arbetsgivare som för inflyttning och etablering.
- Påbörja det långsiktiga arbetet att stegvis försöka minska skatteuttaget med en krona genom att arbeta in denna inkomstminskning i planeringen.
- Fortsätta påverka både regional och nationell politik att utformas med den lilla kommunens särskilda behov för ögonen – särskilt inom finansieringsområdet.
- Tillsammans med övriga kommuner inom Akademi Norr samt gentemot statsmakterna kräva tillgång till högre utbildning på distans.
- Både skapa nya arbeten och vara Sverigeledande inom främst forskningsområden med utgångspunkt i Kulturlandskap samt Kallt klimat.
- Skapa funktionella samarbeten med andra kommuner samt inom kommun-koncernen.

Styrning och mål

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål och fokusområden. Målen följs sedan upp med hjälp av mått och aktiviteter. Styrningen underlättar planering av arbete och säkerställande av att rätt saker görs för de som bor och verkar i Arjeplogs kommun. Målen och styrningen ska tydliggöra vilka förutsättningar som är viktiga i kommunorganisationen och vad som ska prioriteras. Alla som arbetar åt Arjeplogs kommun gör det på uppdrag av medborgarna med uppgift att ge bästa tänkbara tjänster och service.

Övergripande mål

Som grund i kommunens strategiska arbete har kommunfullmäktige tagit beslut om fyra övergripande verksamhetsmål. Dessa mål skall gälla horisontellt över samtliga verksamhetsgränser och utgöra grunder för verksamheternas planerade aktiviteter.

Attraktiv plats

Kommunens invånare ska erbjudas en hög livskvalitet och kommunen är ett intressant besöksmål där vi erbjuder ett brett utbud inom områdena kultur och fritid. God folkhälsa, samhällsservice, en miljö med tillgänglig och inbjudande natur samt stor trygghet är aspekter som är viktiga för en attraktiv plats.

Social delaktighet

Kommunens invånare och besökare kan delta och är välkomna i samhället. Hög sysselsättning, hög försörjningsgrad och ett inkluderande samhälle är delar som är viktiga för social delaktighet. Medborgardialoger och mötesplats för ungdomar är viktiga element för delaktighet och påverkan.

Bra företagsamhet

Kommunen bidrar till innovationer, en god arbetsmarknad, kompetensförsörjning och samverkan på flera nivåer. Ett samhälle med bra företagsamhet är ett samhälle med många försörjningsmöjligheter och en arbetsmarknad som erbjuder många typer av arbeten.

God kvalitet i verksamheter / resurseffektivitet

Kommunens verksamheter har ett högt engagemang med goda resultat och en hög grad av delaktighet. En god kvalitet innebär att de medel som används för verksamheten nyttjas på ett effektivt och väl genomtänkt sätt. Vi mår om personalen genom bland annat ett bra förebyggandearbete avseende psykisk hälsa.

Fokusområden

Utifrån kommunens vision, mål, utmaningar och framgångsfaktorer har tre fokusområden valts ut, dessa harmoniserar i sig med den regionala utvecklingsstrategin och är:

- Attraktiv och hållbar livsmiljö
- Företagsamhet och kompetensförsörjning
- Goda och hållbara kommunikationer

Övergripande mål och Agenda 2030

Kommunens övergripande mål tillsammans med valda mål inom Agenda 2030 skall utgöra grunden för verksamheternas inre målarbete samt vid framtagande av planerade aktiviteter. För 2024 lyfts nedanstående 6 mål (av de totalt 17 målen) fram och dessa är:

- God hälsa och välbefinnande
- God utbildning för alla
- Jämställdhet
- Hållbara städer och samhällen
- Hållbar produktion och konsumtion
- Fredliga och inkluderande samhällen

Samtliga målområden för Agenda 2030

Utvalda målområden för 2023

God hälsa och välbefinnande

Arjeplogs kommun ska arbeta för en god hälsa bland kommunens medborgare och medarbetare.

God utbildning för alla

Arjeplogs kommun ska arbeta för att det ska finnas goda utbildningsmöjligheter för de som vill studera.

Jämställdhet

Arjeplogs kommun och arbetsplatser inom kommunen ska vara jämställda och åtgärder ska genomföras i de fall en miljö kan bli mer jämställd.

Hållbara städer och samhällen

Arjeplogs kommun ska vara ett hållbart samhälle och kommunen ska arbeta för en befolkningsökning.

Hållbar produktion och konsumtion

Arjeplogs kommun ska bidra till en hållbar produktion och konsumtion och underlätta för lokala aktörer att göra detsamma.

Fredliga och inkluderande samhällen

Arjeplogs kommun ska arbeta för ett inkluderande beslutsfattande och erbjuda en hög servicenivå för kommunens medborgare.

Målarbete och uppföljning

För att kunna följa upp och arbeta med målen och fokusområdena behöver de sammanställas och mätas. Utifrån delmålen i Agenda 2030 och prioriterade åtgärder i kommunens egen utvecklingsstrategi "Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan" har ett antal aktiviteter tagits fram till varje fokusområde och övergripande mål. Verksamheterna arbetar med aktiviteterna under året och dessa sammanställs sedan under respektive avsnitt i delårsrapporterna och årsredovisningen. Till varje övergripande mål finns ett mått som ska följas upp på övergripande nivå i delårsrapporterna och årsredovisningen. Tabellen som presenterar fokusområden, övergripande mål, aktiviteter och mått är introducerade på nästa sida. Utöver de mått som finns för att följa upp de övergripande målen ska även verksamheterna tillämpa internkontroll. En internkontrollplan ska finnas för kommunstyrelsens verksamhet och revideras vid behov. Internkontrollen ska följas upp i årsredovisningen.

Mål	Attraktiv plats	Social delaktighet	Bra företagsamhet	God kvalitet/resurseffektivitet	Mått
	Arbeta för att inne- och utemiljöer samt kultur- och fritidsutbud främjar hälsa och välbefinnande	Tillhandahålla välfärdstjänster och bedriva ett folkhälsoarbete	Arbeta för att uppfylla medborgarlöften i samverkan med Polisen.	Arbeta förebyggande för en god arbetsmiljö med minskad psykisk ohälsa	➔ Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, ska öka.
	Tillhandahålla för- och grundskola samt gymnasium som främjar hållbar utveckling med likvärdiga förutsättningar för alla	Arbeta för att det finns tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning av god kvalitet för alla	Samverka för säkrad kompetensförsörjning samt utveckla kontakten mellan skola och näringsliv	Arbeta för säkrad kompetensförsörjning	➔ Andelen invånare i befolkningen i ålder 24 – 65 år med en eftergymnasial utbildning ska öka.
	Arbeta med miljöer, service och tjänster som främjar jämställdhet	Arbeta för att avskaffa våld och otrygghet i det offentliga och privata rummet	Genomföra särskilda insatser för att stödja entreprenörskap, innovationer och företagande	Erbjuda likvärdig service för alla samt arbeta för en jämställd arbetsmiljö (heltidstjänster, anställda/ledare)	➔ Sjukfrånvaro bland kommunalt anställda ska minska, oavsett kön.
	Arbeta för befolkningsökning, långsiktig god planering för bostäder, service, transporter och tjänster	Möjliggöra deltagande för alla medborgare i frågor om kommunens utveckling, medborgarmöten	Bedriva aktiv och kontinuerlig utvecklings- och översiktsplanering	Arbeta för klimatanpassnings- och katastrofriskplanering på alla nivåer	➔ Andel medborgare som upplever att de enkelt kan komma i kontakt med kommunen ska öka.
	Arbeta för hållbar naturresursförvaltning, företagande och arbetstillfällen som främjar lokal kultur och lokala produkter	Arbeta för ökad kunskap och medvetenhet kring en hållbar utveckling och livsstil	Underlätta för lokala företag att delta i kommunens upphandlingar	Bedriva verksamheten med god ekonomisk hushållning	➔ Budgetavvikelser på ansvarsnivå ska inte vara större än 5 %. På avdelningsnivå ska utfall stämma med budget.
	Arbeta för ett lyhört inkluderande, representativt och rättssäkert beslutsfattande på alla nivåer	Underlätta för alla medborgare att få stöd och hjälp genom digitala och andra verktyg	Erbjuda hög servicenivå till alla företag, utveckla mötesplatser och företagsbesök	Arbeta för transparenta, inkluderande, ansvarsutkrävande och väl fungerande verksamheter genom digitalisering, kommunsamverkan m.m.	➔ Delaktighetsindex för Arjeplogs kommun ska vara högre än eller lika med 70 %.

Strategiska satsningar

De strategiska satsningarna är kommunens stora resurskrävande insatser som spänner över flera år och omfattar många kommunala verksamheter. I gällande LUS/ÖP beskrivs att ”Under planperioden kommer följande satsningar prioriteras särskilt”. Fyra av satsningarna är listade i den lokala utvecklings- och översiktsplanen, den femte satsningen bedöms vara så viktig att den nämns särskilt att prioritera framöver.

Utlokalisering av statliga arbetstillfällen

Om vi ska vända befolkningsutvecklingen och skapa tillväxt bör vi möjliggöra för fler att bo på landsbygden. För detta krävs bland annat att det finns attraktiva, kvalificerade och varierande arbeten på orten. Kommunen bör därför prioritera arbete med tillskapandet av fler arbetstillfällen, däribland att fler statliga arbetstillfällen placeras i Arjeplog. Kommun nätverket R10 arbetar med denna fråga och Arjeplog bör vara en av de drivande för att säkerställa ett strategiskt arbete i denna fråga. Denna strategiska satsning finns inte utpekad i den lokala översiktsplanen och utvecklingsstrategin men bedöms viktigt för kommunens fortsatta utveckling och lyfts därför fram i särskild ordning.

Utveckling och säsongsförlängning av hållbar helårsverksamhet inom test- och besöksnäring.

Arjeplogs kommuns test- och besöksnäring är viktiga delar av kommunens näringsliv och ska fortsätta att utvecklas. Dessa näringar är idag väldigt säsongsbetonade varvid ett arbete för säsongsförlängning inom sektorerna är av stor vikt. Denna strategiska satsning bedrivs i huvudsakligen i samverkan mellan kommunen och Argentis, Arjeplogs kommuns näringslivsbolag. En förlängning av säsongen kan ge en bredare och stabilare arbetsmarknad och underlätta kompetensförsörjning genom helårsanställningar. Ett arbete om möjligheterna till utvecklad konferensverksamhet under april-november bör ses över.

Utveckling av idrottsanläggningar

För att fortsätta arbetet med att göra Arjeplog till en ännu attraktivare kommun ska idrottsanläggningarna ses över. Befintliga anläggningar ska löpande underhållas och utvecklas i syfte att säkerställa fina och användbara anläggningar. Dessutom skall en sträva vara att tillskapa nya ytor och anläggningar som ska möjliggöra ett utökat utbud av aktiviteter som i sig ska attrahera besökare och stimulera fler medborgare att motionera.

Skapa ett särskilt boende och trygghetsboende

Under årets första kvartal är överflyttning till nytt särskilt boende planerat, efter detta ställs delar av nuvarande lokaler om till ett trygghetsboende. En risk i detta är att kommunen kan er hålla en övertalighet avseende lägenhetsvolym och hur den ska hanteras bör beskrivas i en ny bostadsförsörjningsplan. Planen ska i grunden beskriva förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen. Planen bör även belysa vilka bostadsbehov som inte tillgodoses idag, exempelvis tillskapade av möjligheter för attraktiva boendemöjligheter.

Stärka kommunens position som attraktiv och hållbar natur- och friluftskommun

Arjeplogs kommun ska fortsätta arbetet med attraktionskraft och att positionera sig som en natur-och friluftskommun i framkant. Detta ska främst ske genom riktade projekt, Argentis och Silvermuseet samt genom samarbete med lokala företag. Genom att samordna olika aktörer som erbjuder natur och friluftaktiviteter kan en starkare positionering nås.

Utöver ovan nämnda strategiska satsningar har vi under de senaste åren lyft fram de i LUS/ÖP särskilt utpekade strategiska utvecklingsinsatserna. I syfte att spetsa kommunens fokus skall nedanstående insatser prioriteras under 2024:

- *Digitalisering* - kommunen ska genom nyttjande av digital teknik öka tillgänglighet av kommunal service för våra medborgare samt inom organisationen skapa effektivare arbetsmetoder. Dessutom bör möjligheterna till distansarbete med Arjeplog som bas utvecklas.
- *Planberedskap* - Hållbar utveckling och tillväxt i befintlig och i tillkommande fritidshusbebyggelse, permanentbostäder samt inom verksamheter i centralort och byar skall ske genom god planberedskap och löpande dialoger.
- *Befolkningstillväxt* - Särskild satsning skall genomföras med anledning av rådande befolkningssituation, vända en negativ trend och jobba för säkrad kompetensförsörjning är två viktiga delområden. Utveckling av Lärcentra är en viktig del i arbetet med kompetensförsörjning.
- *God beredskap mot olyckor och extraordinära händelser* – Genom kompetenshöjande åtgärder samt fortsatt planering och övning er hålla en god beredskapsnivå. Detta bör även inkludera arbetet med krisberedskap och civilt försvar som är områden som lyfts fram allt tydligare i det kommunala uppdraget.

- *Utveckla det sektorsövergripande folkhälsoarbetet* – Genom regional och lokal samverkan utveckla det sektorsövergripande folkhälsoarbetet. Arbetet skall ske strategiskt varvid kommunens specifika hälsoutmaningar skall prioriteras.
- *Produktiv skogsmark* – Den produktiva skogsmarken och skogsnäringen skall värnas och ges goda förutsättningar till utveckling. Gröna jobb tillskapas och skog som bedöms som bevarandevärd ska i möjligaste mån tillgängliggöras som besöksmål.
- *Rikt kulturutbud* – Att ha tillgång till och vara med och skapa kultur skapar livskvalitet och är en del av en attraktiv livsmiljö. Genom att bygga en fungerande kulturell fysisk infrastruktur med arenor, mötesplatser och lokaler för utövande samt skapande byggs attraktionskraft.
- *Rennäring och samiska näringar* – Rennäringens riksintressen och renbruksplaner beaktas och kumulativa effekter belyses vid planering, etablering eller förändringar av verksamheter. Kommunen stödjer och uppmuntrar initiativ för utvecklad samverkan/dialog mellan rennäring, testnäring samt besöksnäring.
- *Goda och hållbara kommunikationer* – Arbeta för en god och tillgänglig turistisk väginfrastruktur samt möjligheter till kollektiva transporter som underlättar för människor att besöka eller bo i kommunen.

Finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning

En långsiktig balans i kommunens ekonomi förutsätter en medveten ekonomisk styrning. Till grund för kommunens långsiktiga planering för god ekonomisk hushållning finns följande ekonomiska målsättningar.

Resultat

- För 2024 beräknas de omstruktureringskostnader av engångskaraktär i samband med avveckling av gymnasieskolan samt flytt av särskilt boende till ändamålsenliga lokaler disponeras ur resultatutjämningsreserven och undantas från balanskravet (ca 2,6 Mkr). På sikt kommer dessa åtgärder att leda till god ekonomisk hushållning. Resterande 1,2 Mkr av årets beräknade underskott disponeras ur resultatutjämningsreserven med hänvisning till rådande lågkonjunktur enligt kommunfullmäktiges fastställda riktlinjer. Årets resultat beräknas därför med underskott.
- Resultatet för perioden 2025-2027 ska uppgå till minst 3 % av skatter och generella statsbidrag.

Investeringar

- Skattefinansierade investeringar (exklusive strukturförändrande investeringar) ska finansieras via avskrivningar och investeringsbidrag.
- Beslut avseende strukturförändrande investeringar fattas i särskild ordning, och ska leda till effektiviseringar inom verksamheterna.
- Taxefinansierade investeringar ska vara självfinansierade via taxor.

Soliditet

- Kommunens och koncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelser ska stärkas. Kommunens soliditetsmål sänks tillfälligt 2024 med anledning av budgeterat underskott.

Hantering av budgetavvikelse

Underskott

Befarade budgetunderskott ska hanteras i följande ordning:

1. I första hand ska underskottet hanteras av enhetschef inom sitt ansvarsområde under förutsättning att de överensstämmer med fastställda mål.
2. I andra hand ligger ansvaret på avdelningschef att hantera underskottet inom avdelningens budget. Vidtagna åtgärder redovisas skriftligt i samband med de löpande uppföljningarna.
3. Om frågan inte kan lösas ska omfördelning mellan ansvar inom nämndernas budgetramar beslutas av kommunchef såvida frågan inte är av principiell beskaffenhet.

Överskott

Överskott ska i första hand gå till att återställa tidigare års underskott. Därefter kan reservering till resultatutjämningsreserv ske enligt fastställda riktlinjer.

Intern kontroll

Intern kontroll syftar till att säkerställa att de kommunala målen uppnås, ytterst handlar det om de av fullmäktiga fastställda målen. Interkontroll är ett hjälpmedel och inte ett mål eller en process i sig utan är i hög grad tänkt vara en integrerad del i verksamhetens ordinarie processer. För att lyckas med den interna kontrollen är det viktigt att kontrollsystem integreras i den ordinarie organisationen och dess processer. Intern kontroll är på så sätt tänkt vara en integrerad del av styrningen genom verksamhetsplan och årsredovisning.

Internkontrollplanen i Arjeplogs kommun utförs enligt COSO-modellen och under 2022-2025 kommer modellen finjusteras.

Modellen har i Sverige anpassats särskilt till kommunal verksamhet. Modellen bygger på att den interna styrningen och kontrollen är en process där såväl den politiska som den professionella ledningen och övrig personal samverkar.

Fokusområden för internkontrollen under 2023-2024 består av en fördjupande analys av störande avbrott, rätt arbetsinnehåll och starkt psykiskt påfrestande arbete. Processen utformas för att med rimlig grad av säkerhet kunna uppnå följande mål:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av bland annat tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer

Budget för planperioden

Ramar

	2024	2025	2026	2027
Kommunfullmäktige och valnämnd	1 167	1 025	1 043	1 062
Revision	605	544	553	565
Miljö- bygg- och räddningsnämnd	197	158	160	163
Kommunstyrelsen	233 614	206 350	211 720	218 180
varav KS-nämndskostnader	7 684	5 957	6 061	6 174
varav kommunchef stab	4 293	4 299	4 374	4 456
varav administration och stöd	7 858	5 941	6 046	6 158
varav samhällsbyggnad	34 719	28 241	28 738	29 272
varav utbildning och kultur	82 318	71 439	72 948	75 188
varav vård och omsorg	96 742	90 473	93 553	96 932
Avskrivningar, pensioner, interna poster	10 381	3 650	2 174	1 200
Utrymme för politiska prioriteringar	0	23 526	22 922	21 318
Verksamhetens nettokostnader	245 964	235 253	238 572	242 488

Kommunfullmäktige tillser även att Miljö-, bygg och räddningsnämnden kan arbeta mot sina mål och enligt den tillsynsplan med behovsutredning som nämnden själv tar fram genom att bevilja samhällsbyggnadsenheten den nödvändiga budgeten i enlighet med tidigare år. Efter budgeten är lagd så planerar nämnden sin tillsyn, vilket innebär att tillsynen och arbetet är självständig från kommunstyrelsen även om budgeten tekniskt ligger där.

Resultatbudget (mkr)

	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens kostnader	-228,1	-216,5	-219,4	-223,8
Avskrivningar	-17,9	-18,7	-19,1	-18,7
Verksamhetens nettokostnader	-246,0	-235,2	-238,5	-242,5
Skatteintäkter	157,9	162,9	167,4	171,0
Generella statsbidrag och utjämning	87,7	82,2	81,0	81,5
Verksamhetens resultat	-0,4	9,9	9,9	10,0
Finansiella intäkter	0,2	0,2	0,2	0,2
Finansiella kostnader	-3,6	-2,8	-2,6	-2,7
Resultat efter finansiella poster	-3,8	7,3	7,5	7,5
Extraordinära poster				
Årets resultat	-3,8	7,3	7,5	7,5
Disponering från RUR	3,8			
Årets resultat efter disp från RUR	0,0			

Balansbudget (mkr)

BALANSBUDGET (mkr)	2024	2025	2026	2027
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Värdepapper, andelar				
Långa fordringar				
Inventarier				
Fastighet, anläggningar				
Summa anläggningstillgångar	303,6	306,5	301,5	292,8
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd mm	2,4	2,4	2,4	2,4
Fordringar	43,6	43,6	43,6	43,6
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank	8,3	12,7	25,2	41,4
Summa omsättningstillgångar	54,3	58,7	71,2	87,4
Summa tillgångar	357,9	365,2	372,7	380,2
EGET KAPITAL	170,0	177,3	184,8	192,3
Ingående eget kapital	173,8	170,0	177,3	184,8
Årets förändring	-3,8	7,3	7,5	7,5
Förändring över BR				
Återföring av tidigare års underskott				
Avsättning för pensioner	19,1	19,1	19,1	19,1
Långfristiga skulder anläggningslån	83,5	83,5	83,5	83,5
Långfristiga skulder invbidrag,ansavg	27,2	27,2	27,2	27,2
Kortfristiga skulder	58,1	58,1	58,1	58,1
S:A SKULDER O EGET KAP	357,9	365,2	372,7	380,2
Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser	58	56	55	53
Löneskatt pensionsförpliktelser	14	14	13	13
Övriga ansvarsförbindelser	63	63	63	63
Soliditet inkl pensionsåtaganden	27%	29%	31%	33%

Kassaflödesanalys (mkr)

KASSAFLÖDESANALYS	2024	2025	2026	2027
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	-3,8	7,3	7,5	7,5
Just. för ej likvidpåverkande poster				
- Av- och nedskrivningar	17,9	18,7	19,1	18,7
- Gjorda avsättningar	1,2	0,0	0,0	0,0
- övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
- ökn/minskn varulag, kortfr.fordr	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	15,3	26,0	26,6	26,2
Investeringsverksamheten				
Investeringar , netto	-43,5	-21,6	-14,1	-10,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-43,5	-21,6	-14,1	-10,0
Finansieringsverksamheten				
Förändring lån, anläggningsavg				
Kassaflöde från finansieringsvht	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde	-28,2	4,4	12,5	16,2
Likvida medel vid årets början	36,5	8,3	12,7	25,2
Likvida medel vid årets slut	8,3	12,7	25,2	41,4

Investeringsplan 2024-2027

Investeringsplan 2024-2027

Nettoinvesteringar, tkr	2023	2024	2025	2026	2027
Verksamhetsinvesteringar					
KS/ kommunledning					
KS/Administration och stöd	1 090	621			
KS/samhällsbyggnadsavdelningen	1 407	650	700		300
KS/Utbildning och kultur	100				
KS/ Vård- och omsorg	2 075	1 625	1 125		
Summa	4 672	2 895	1 825	0	300
Ramanslag för fastigheter och infrastruktur					
Inköp mark					
Gator/vägar/belysning	8 381	3 050	2 600	1 900	2 250
Fastigheter	4 452	1 500	5 200	1 000	1 400
Summa	12 833	4 550	7 800	2 900	3 650
Specifika investeringsobjekt					
Skoterbro Vaukaselet (5 Mkr finansieras med bidrag)	0	0	0		
Anpassning Hornavanskolans fastighet	6 777	4 000			
Summa	6 777	4 000	0	0	0
Summa nettoinvesteringar skattefinansierad verksamhet	24 282	11 445	9 625	2 900	3 950
Taxefinansierade investeringar					
Vatten/avlopp/renhållning	13 316	28 796	12 000	11 250	6 000
Fjärrvärme	9 878				
Summa taxefinansierade investeringar	23 194	28 796	12 000	11 250	6 000
Summa nettoinvesteringar totalt	47 476	40 241	21 625	14 150	9 950
Avskrivningar skattefinansierad verksamhet	1 589	779	395	88	168
Avskrivningar taxefinansierade verksamheter	1 080	866	406	355	165
Summa avskrivningar	2 669	1 645	801	443	333

Ägardirektiv till bolag och inriktning till stiftelserna

Ägardirektiven speglar den inriktning fullmäktige vill ha på företagens verksamhet under perioden. Hur respektive bolag eller stiftelses styrelser avser att arbeta för att nå inriktningen ska redovisas till fullmäktige i verksamhetsplanerna med uppföljning i verksamhetsberättelserna.

Allmänna direktiv

Förutom nedanstående inriktningar ska bolagen:

- bygga sina verksamheter på affärsmässiga principer, samverka internt och externt för att nyttja sina resurser effektivt samt verka för en ur miljösynpunkt långsiktig och hållbar utveckling,
- sträva efter att arbetet med miljöfrågor ska sammanfalla med kommunens miljöpolitiska intentioner,
- sträva efter att arbetet med personal och arbetsmiljö ska sammanfalla med kommunens personalpolitiska intentioner, samt
- delta i övriga projekt eller uppdrag som kommunen driver och initierar, såvida inte bolagets affärsmässiga verksamhet åsidosätts.
- Åtterraportera till kommunfullmäktige vid delårsrapporter och årsredovisning enligt ekonomikontorets anvisningar.

Vid styrelsernas planering och genomförande av verksamheten ska särskilt gälla:

Stiftelsen Silvermuseet

- Stiftelsen ska driva Silvermuseet i Arjeplog samt Institutet för subarktisk landskapsforskning (INSARC).
- Stiftelsen ska medverka till att utveckla Arjeplog till en attraktiv kommun, innefattande bland annat att genom Turistbyråverksamheten marknadsföra Arjeplog som plats för konferenser, mässor, konserter, nöjen och idrottsevenemang m.m.
- Museets verksamhet finansieras genom ett årligt förhandlat driftsbidrag samt genom bidrag från Region Norrbotten och andra organisationer och institutioner. Forskningsinstitutets verksamhet finansieras genom externa forskningsanslag.
- Stiftelsen ska ha ett lågt risktagande.

Stiftelsen Arjeploghus

- Stiftelsen ska erbjuda ett tryggt och prisvärt boende med ett brett utbud av lägenheter. Stiftelsen ska verka för att utveckla Arjeplog till en attraktiv kommun genom att främja bostadsförsörjningen.
- Stiftelsen ska i samverkan med kommunen granska möjligheten att utveckla alternativa boendeformer där äldre själva kan bestämma innehåll och servicegrad. Ett långsiktigt programarbete inleds för att om möjligt, tillsammans med kommunen, tillskapa ett boende med möjligheter till trygghetsboende.
- Stiftelsen ska tillsammans med Arjeplogs kommun skapa ett utökat samarbete.
- Vakansgraden, d v s andelen lediga lägenheter, bör långsiktigt inte överstiga 4 %.
- Det planerade fastighetsunderhållet ska vara på en sådan nivå att inte värdet på anläggningskapitalet urholkas.
- Resultatet ska säkerställa en konsolidering av ekonomin och den finansiella ställningen samt på sikt innefatta resurser till framtida omstruktureringar.
- Soliditeten ska stärkas.

Bilaga 1

Internbudget 2024 Kommunfullmäktige, revision, valnämnd

	Beskrivning	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024
--	-------------	-------------	-------------	-------------

001	Fullmäktiges ordförande, Kommunfullmäktige			
	Summa intäkter			
	Summa kostnader	150	55	65
	Summa personalkostnader	323	414	529
	Resultat	473	469	594

005	Fullmäktiges ordförande, Kommunalt partistöd			
	Summa kostnader	375	385	423
	Resultat	375	385	423

091	Valnämndens ordförande, Valnämnd			
	Summa intäkter	-109	0	-70
	Summa kostnader	76	0	45
	Summa personalkostnader	142	0	175
	Resultat	109	0	150

002	Revision			
	Summa kostnader	356	351	396
	Summa personalkostnader	146	174	209
	Resultat	502	525	605